

## Sivistysvaliokunta

### Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Museovirastosta annetun lain muuttamisesta

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Museovirastosta annetun lain muuttamisesta (HE 4/2025 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lakimies Antti Salonen, Museovirasto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Tulli

#### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Museovirastosta annettua lakia.

Esityksen mukaan Museovirasto toimisi kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämistä ja tuontia koskevassa asetuksessa tarkoitettuna tuontilupien myöntämisestä päättävänä toimivaltaisena viranomaisena.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 28.6.2025.

#### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen taustalla on kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2019/880 (jälj. asetus). Asetus tuli pääosin voimaan 28.12.2020. Asetuksella pyritään estämään laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden tuonti ja varastointi unioniin ja siten estämään näillä tavaroilla käytävä laitton kauppa ja terrorismin rahoittaminen. Suomen sijainti EU:n ulkorajalla korostaa osaltaan täytäntöönpanon merkitystä Suomessa.

## Valiokunnan mietintö SiVM 1/2025 vp

Tuontilupamenettely koskee yli 250 vuotta vanhojen arkeologisten kaivausten tulosten ja arkeologisten löytöjen sekä historiallisten monumenttien tai arkeologisten jäännösten osien — liturgiset ikonit ja patsaat mukaan lukien — siirtämistä tai tuontia EU-alueelle. Hallituksen esityksen (s. 7) mukaan tuontilupamenettelyä koskevien säännösten soveltaminen alkaa 28.6.2025. Kyseinen voimaantulon ajankohta perustuu komission tietojärjestelmän käyttöönoton aikatauluun.

Käsitteltävänä olevan lakiesityksen tarkoituksena on täydentää suoraan sovellettavaa EU-asetusta siten, että kansalliseen Museovirastoa koskevaan lakiin lisätään säännös, jonka mukaan kansallisena tuontilupa-asioita käsittelevänä toimivaltaisena viranomaisena toimii Museovirasto. Valiokunta pitää esitystä perusteltuna, koska Museovirasto käsittelee kulttuuriesineiden vientilupia koskevat asiat kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta annetun lain (933/2016) nojalla ja sillä on jo nykyisin tehtävässä tarvittavaa kulttuuriperinnön asiantuntemusta. Ehdotuksella ei ole arvioitu olevan olennaisia vaikutuksia valtiontalouteen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

### VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 4/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 4.3.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd  
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps  
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd  
jäsen Pia Hiltunen sd  
jäsen Inka Hopsu vihr  
jäsen Hanna Kosonen kesk  
jäsen Milla Lahdenperä kok  
jäsen Mia Laiho kok  
jäsen Pia Lohikoski vas  
jäsen Sara Seppänen ps  
jäsen Jaana Strandman ps (osittain)  
jäsen Oskari Valtola kok  
varajäsen Pia Sillanpää ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen